

COMMISSIE RUIMTE EN WONEN

griffier van de raadscommissie
henk.dijksterhuis@griffie.groningen.nl
tel 050-367 7724

VERGADERSTUK

vergaderdatum: 10 januari 2007

onderwerp: Architectuurnota (raadsvoorstel)

Aan de raad,

Hierbij ontvangt u de architectuurnota *Tekenen voor de stad. Een nota over het architectuur-, stedenbouw- en landschapsbeleid van Groningen*. De nota is de eerste van Groningen die volledig aan architectuurbeleid wordt gewijd.

Consultaties

Tijdens de totstandkoming van de nota is een voortraject doorlopen, waarin een eerste conceptversie aan zowel de afdelingen van de dienst RO/EZ als verschillende externe partijen is gepresenteerd. Deze consultaties zijn geïnitieerd om een eerste reactie op de nota te krijgen en op- en aanmerkingen omtrent het in de nota beoogde beleid te inventariseren.

Opvallend aan de consultaties was dat bij de afdelingen van de dienst RO/EZ het enthousiasme over het initiatief van de nota de boventoon voerde. Ook onder ontwikkelaars en architecten is positief gereageerd op het idee van een architectuurnota. Men hecht er belang aan dat de gemeente met hernieuwde aandacht aan haar architectuurbeleid gaat werken, en erkent het feit dat het op deze manier op de agenda zetten van architectuur alleen maar constructief kan werken.

Daarnaast werd echter door een aantal partijen aangegeven dat de nota een heldere visie van de gemeente miste en te veel de indruk gaf dat de veranderingen in de praktijk alleen als negatief werden ervaren. Ook bestond de indruk dat de gemeente met de nota te veel aan haar 'oude' rol wilde vasthouden.

Dankzij de interesse van de uitgenodigde partijen en de vruchtbare reacties die tijdens de consultaties naar voren zijn gekomen, is het mogelijk geweest om de inhoud van de nota op basis van de consultaties aan te scherpen en te verhelderen. Er is een duidelijkere lijn uitgestippeld en de nota is op onderdelen herschreven en verbeterd. Hierbij is een belangrijke insteek geweest dat de nota niet alleen het beoogde beleid binnen de gemeente moet presenteren en concretiseren, maar tevens externe betrokken partijen moet aanmoedigen om hieraan een actieve bijdrage te leveren.

Samenvatting en leeswijzer van de nota.

De nota *Tekenen voor de stad* bestaat uit vier hoofdstukken.

1. In hoofdstuk 1, '*Ambitie*', wordt de aanleiding van de nota en de ambitie van de gemeente uiteengezet. Er wordt geconstateerd dat, indien de gemeente haar verantwoordelijkheid serieus wil blijven nemen ten aanzien van de kwaliteit van de stedelijke ontwikkeling, ze in het licht van de veranderde bouwpraktijk

haar rol opnieuw moet positioneren. Er wordt gesteld dat de nota als kader dient voor de ontplooiing van activiteiten die de gemeente op basis van haar verantwoordelijkheid voor de stad wil ondernemen en inzicht geeft in de mogelijkheden die de gemeente heeft en kan creëren om de kwaliteit van de gebouwde omgeving te blijven verbeteren.

Ook wordt hier aangegeven dat de gemeente haar missie wil voortzetten, die ze met de opleving van het architectuurbeleid aan het einde van de jaren tachtig heeft gesteld; zorgdragen voor de stad, haar inwoners en het stadsleven door enthousiast en gedreven te werken aan een mooie, duurzame en nauwkeurig ontworpen leefruimte. Dit is van belang voor de (fysieke) stad en het functioneren daarvan, maar ook voor het welbevinden van de mensen. De gemeente ambieert het om met de zorg voor de stad ieders geluk en leven te bevorderen. *Tekenen voor de stad is tekenen voor mensen.*

Hierbij geldt dat de architectuur over de volle breedte van de ontwikkeling van de stad continu aandacht verdient. Het beleid richt zich op het totale scala aan ruimtelijke opgaven in de stad; het beoogt de totale stedelijke ontwikkeling te verbeteren en wil voor iedereen iets kunnen betekenen.

2. Hoofdstuk 2, *'Inhoudelijke verdieping'*, beschouwt de achtergrond en ontstaansgeschiedenis van het architectuurbeleid en geeft tevens inzicht in de traditie van architectuurbeleid die Groningen rijk is. Het belicht beleidsthema's die in de afgelopen decennia van belang zijn geweest in de stedelijke ontwikkeling en richt zich op het belang om deze traditie voort te zetten. Er wordt aangegeven dat de gemeente de continuïteit en kwaliteit van het ruimtebeleid wil vervolgen en het ontwerpen als één van haar activiteiten wil waarborgen.

Een belangrijke drijfveer achter het beleid is de overtuiging dat de stad en de mensen gebaat zijn bij een mooie, goed ontworpen en duurzame leefomgeving. Architectuur is geen op zichzelf staande kunstvorm, maar draagt betekenis voor de stad. Ze zegt iets over de fysieke stad, maar ook iets over de mensen en het leven in de stad. Ze geeft uiting aan de maatschappij. Andersom draagt architectuur juist ook bij aan het leven en beleven van de stad. Ze vormt een fundament van de samenleving en heeft een aandeel in de welvaart en het welzijn van de maatschappij.

Daarnaast is het belangrijk om te beseffen dat de aandacht voor architectuur in de afgelopen decennia een goede investering is gebleken en daarom voortzetting verdient. Het architectuurbeleid heeft de mensen en het leven in de stad veel opgeleverd; de stad is in veel opzichten mooier, levendiger en aantrekkelijker geworden. Een goed architectuurbeleid vergroot de aantrekkelijkheid van de stad; de kwaliteit van de stedelijke omgeving is niet alleen een indicatie van een gunstige economische conjunctuur, maar levert juist een positieve bijdrage aan de economie van de stad. De gemeente vindt het belangrijk om met het architectuurbeleid de potentie van goede architectuur volledig te benutten en ook langs deze weg de zorg voor de stad en haar inwoners te blijven voortzetten.

Hierbij is verwoord dat het de bedoeling is om een gunstig architectuurklimaat te creëren en onder zowel de vakwereld als het publiek de betrokkenheid bij de stedelijke ontwikkeling te bevorderen. Ook wordt inzichtelijk gemaakt dat het van belang is om aan te sturen op een heldere rolverdeling tussen publieke en private partijen en om ontwikkelaars, corporaties, architecten en andere betrokken partijen te stimuleren om kwalitatief hoogwaardige architectuur, stedenbouw en landschapsinrichting te realiseren.

3. Hoofdstuk 3, *'Thema's'*, gaat verder in op de aan het einde van hoofdstuk twee uiteengezette lijn. Hierbij worden het creëren van een gunstig architectuurklimaat en het realiseren van een heldere rolverdeling tussen publieke en private partijen uitgewerkt aan de hand van vier thema's. Het eerste thema richt zich op het verschil tussen de architectuurwaardering van de vakwereld en het publiek. Daarbij wordt voorgestaan om de betrokkenheid van de ontwerpdiscipline en het publiek over een breed front te stimuleren en actief draagvlak te creëren voor stedelijke ingrepen. Het tweede thema richt zich op het onderscheid tussen de wereld van ontwerp en cultuur, en de bouw- en opdrachtgeverswereld. Ook hierin is een toenadering gewenst en wordt een belangrijke rol voor de dienst RO/EZ voorzien om partijen dichter bij elkaar te krijgen. Tevens wordt benadrukt dat de waarde van de ontwerpdiscipline en het ontwerpend onderzoek onder betrokken partijen aandacht verdient.

De laatste twee thema's gaan in op de rolverdeling tussen publieke en private partijen en de rol van de dienst RO/EZ. Hierin wordt uitgelegd op welke fronten de gemeente met behulp van de dienst haar taken moet uitbreiden dan wel continueren. De dienst wordt een rol toebedeeld op het gebied van ontwerp en ontwerpend onderzoek, maar ook op het gebied van het creëren van gunstige voorwaarden en het uitdagen van andere partijen. Daarnaast wordt er aandacht besteed aan de meer traditionele vormen van kwaliteitsborging, zoals welstand en monumentenzorg.

4. Hoofdstuk 4, *'Programma van activiteiten'*, bevat de activiteiten die de verantwoordelijkheid en het beleid van de gemeente concretiseren. Met het programma van activiteiten wil de gemeente in de komende jaren een actieve bijdrage leveren aan de kwaliteit van de stedelijke ontwikkeling van Groningen. Net als hoofdstuk 3 is het programma gericht op het creëren van een gunstig architectuurklimaat en het realiseren van een heldere rolverdeling tussen publieke en private partijen. Bij alle activiteiten is een rol weggelegd voor de dienst RO/EZ, maar er zal ook altijd onderzocht worden of en hoe het voorgenomen programma in samenwerking met andere betrokken partijen tot stand zou kunnen komen.

Communicatie

Wij hebben de nota onlangs gepresenteerd aan de pers. Ook hebben wij het voornemen om de nota vóór de behandeling door uw Raadscommissie aan een breder publiek te presenteren en een (klein) symposium te organiseren waarop met mensen uit het veld over de nota gesproken en gedebatteerd kan worden.

Uitvoering

Bij de uitvoering van de nota staat één van de activiteiten hoog op de prioriteitenlijst: de organisatie van een tentoonstelling over het werk van architecten in Groningen en omstreken. De tentoonstelling is gericht op de verbreding van aandacht voor lokale architecten en wil een bijdrage leveren aan de bekendheid van het werk van Groninger bureaus. Het concept voor de tentoonstelling is bijgevoegd in BIJLAGE 1. Ook voor twee andere activiteiten is een eerste opzet gemaakt. Tezamen met het concept voor de tentoonstelling vormen zij het begin van de uitvoering van de nota en de basis voor de voorlopige kostenraming, welke is vastgesteld op € 150.000. Wij stellen u voor om voor dit bedrag een budget beschikbaar te stellen. Dekking kan gevonden worden in de meeropbrengst bouwleges 2006. Een uitgebreide uitleg van de kostenraming is te vinden in BIJLAGE 2.

Op grond van het bovenstaande stellen wij u voor om:

- I. de architectuurnota *Tekenen voor de stad* vast te stellen;
- II. een incidenteel budget van 150.000 euro beschikbaar te stellen, te dekken uit de bouwleges 2006;
- III. de gemeentebegroting 2006 dienovereenkomstig te wijzigen.